

«کسب و کار» گزارش می دهد

حمایت فرهنگی و قانونی از زنان کارآفرین

گروه کار و کار آفرینی
News.kasbokar@gmail.com

فرهنگی وجود دارد که مستقیم و غیرمستقیم باعث شده به جایگاه شود، برخی از نگاهها در جامعه از زن موجودی وابسته ساخته که به ناچار برای تامین خواسته های مادی خود باید به یک مرد محتاج باشد. گاهی هم این طرز تفکر نادرست در یک جهت دیگر تبدیل به عاملی مهم برای ورود زنان به عرصه های کارآفرینی و اثبات مهارت های آنها شده که آثار مثبتی به همراه دارد.

موانع اجتماعی کار آفرینی در زنان

با این حال نگاه حاکم بر فضای اجتماعی و فرهنگی جامعه از محیط خانواده گرفته تا مدرسه و دانشگاه ناخواسته تفکر و اندیشه ای را به زنان القا کرده که مانع از رشد و توسعه فعالیت های اقتصادی آنان می شود. به گفته کارشناسان، این نوع نگاه ناشی از نابرابری های جنسیتی و تبعیض میان زن و مرد بوده که در قالب اجتماعی خود را نشان داده است؛ نگاهی که از اعتماد به نفس زنان می کاهد، انرژی و شوق آنها برای شروع یک فعالیت مبتکرانه را می گیرد و در نهایت به باور و توانایی زنان خدشه وارد می کند. اکنون مانع زنان برای شروع یک فعالیت کارآفرینانه که در آن نیازمند داشتن فاکتورهایی چون ریسک پذیر بودن، نوآوری و خلاقیت است، نه خلأ و ضعف فکری و علمی و نه منع قانون، بلکه ضعف اعتماد به نفس و باور به خویشتنی است. به گفته کارشناسان، جامعه به لحاظ قانونی فضا را برای ورود زنان باز کرده اما به لحاظ اجتماعی و فرهنگی نه.

عدم خودباوری زنان در ورود به بازار کار

از طرفی یک سری رفتارهای اجتماعی باعث شده زنان از ورود به بازار کار واهمه داشته باشند یا از شروع یک کار پرریسک تردید داشته باشند، از

سوی دیگر اعتماد بخش های مختلف جامعه به زنان کمتر از مردان نشان داده می شود. به گفته برخی از کارآفرینان، حتی شبکه بانکی نیز در اعطای وام به یک کارآفرین زن یا مرد فرق می گذارد. مشکل عمده زنان در حوزه کسب و کار مربوط به لابی گری و دسترسی به منابع مالی است.

در حال حاضر برخی از بانک ها برای وام دادن به زنان اعتماد نمی کنند و حتی در برخی از موارد از زنان خواسته می شود که برای دریافت وام با همسر خود به بانک مراجعه کنند.

آمارهای غیر شفاف از اشتغال و بیکاری زنان

از سوی دیگر ارتباط زنان با کانال های قدرت قوی نیست، آمارها نسبت به اشتغال و بیکاری زنان دقیق و روشن نیست و نخستین برخوردی که با زنان در مواقع اختلاف پیش می آید، به زیر سوال بردن حرمت و شأن اجتماعی او است.

بالاترین سطح توقعات و انتظارات از زن لیلا دانشمندی، نایب رئیس مراکز مشاوره شغلی کل کشور در اتاق بازرگانی در این رابطه

به «کسب و کار» می گوید: نوع نگاه به زن در جامعه تغییر کرده است، در حالی که هنوز برخی از نگاه های سنتی به زنان در جامعه وجود دارد، میزان انتظارات از زن انتظاراتی است که دنیای روز از زنان دارد. ترکیبی از این انتظارات شرایط را برای زنان دشوار کرده است. زن در حالی که باید مسئولیت های اجتماعی خود را به نحو احسن انجام دهد، باید به گونه ای مطلوب از پس نیازهای اقتصادی خانواده و خود نیز برآید اما این در حالیست که نگاه سنتی به زن باعث می شود مانند یک مرد در عرصه های اقتصادی و کارآفرینی موفق نباشد، مگر اینکه از ویژگی های منحصر به فردی برخوردار باشد یا برخی از موانع اجتماعی را دور بزند.

وی توضیح می دهد: در عرصه های کارآفرینی به زنان فرصت های کمتری داده می شود، برای مثال شرایط ورود آنها به یک حرفه یا شغل مانند مردان نیست. برخی از مشاغل چهره ای مردانه دارد. حتی به فرض اینکه جامعه مجوز آنها را به زنان بدهد، خود زنان اعتماد به نفس لازم برای ورود به آنها را ندارند.

دانشمندی ادامه می دهد: در حال حاضر باید دو اقدام مهم در رابطه با فعالیت های کارآفرینی زنان صورت بگیرد: (۱) تبلیغات و قدرت رسانه ها باید برای زنان به ویژه زنان کارآفرین شأن اقتصادی قائل باشد و هویت اقتصادی آنها را در کنار هویت اجتماعی آنها حفظ کند. (۲) موانع کارآفرینی زنان مورد بازنگری قرار گیرد و آمار و ارقام به طور مجزا برای ارزش قائل شدن برای استقلال اقتصادی زنان، اشتغال و بیکاری زنان را نشان بدهد. (۳) برای کاهش آسیب های اجتماعی به زنان فرصت های شغلی بیشتری اعطا شود. (۴) دست قانون برای رسیدگی به سوءاستفاده محیط کار و محیط اجتماع از زنان بازتر باشد. (۵) مشکلات و مسائل زنان در قالب نهادهای کارآفرینی زنان به گوش مسئولان بالادستی رسیده و برای حل آن، قوانین بهتری تصویب شود.

زنان

فعالیت ۱۱ هزار تعاونی زنان

۶۰ درصد تعاونی های زنان، تولیدی است

مشاور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در امور بانوان با اشاره به فعالیت بیش از ۱۰ هزار و ۸۰۰ تعاونی زنان در کشور گفت: حدود ۱۱ میلیون نفر از اعضای تعاونی های فعال کشور را زنان تشکیل می دهند. به گزارش مهر، وحیده نگین گفت: سرمایه ثبتی شرکت های تعاونی زنان حدود ۱۵۴ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان است و بیش از ۱۸۰ هزار زن عضو این تعاونی ها هستند. وی میزان اشتغالزایی تعاونی های زنان در کشور را ۱۱۹ هزار نفر عنوان کرد و گفت: در مجموع حدود ۱۱ میلیون نفر از اعضای تعاونی های فعال کشور را زنان تشکیل می دهند. نگین به نوع فعالیت تعاونی های زنان اشاره کرد و گفت: بر حسب نوع فعالیت شرکت های تعاونی فعال بانوان، ۶۱ درصد در بخش تولیدی، ۳۶ درصد در بخش خدماتی و ۳ درصد در بخش توزیعی مشغول به کار هستند. به گفته وی، از نظر تعداد اعضای تعاونی های فعال بانوان در حسب نوع فعالیت، ۵۴ درصد در بخش تولیدی، حدود ۲۶ درصد در بخش خدماتی و ۲۰ درصد عضو تعاونی های توزیعی هستند. مشاور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در امور زنان و خانواده گفت: از نظر اشتغال ایجاد شده توسط تعاونی های فعال زنان بر حسب نوع فعالیت، ۶۵ درصد در بخش تولید، ۲۸ درصد در بخش خدماتی و ۷ درصد در بخش توزیعی فعالیت می کنند. وی درباره رشته های فعالیت شرکت های تعاونی زنان نیز گفت: شرکت های تعاونی زنان از نظر رشته فعالیت به ترتیب در بخش خدمات با ۳ هزار و ۶۹۳ تعاونی، صنعتی با ۲ هزار و ۳۲۱ تعاونی، کشاورزی با ۲ هزار و ۲۳۲ تعاونی و فرش دستباف با ۸۷۱ تعاونی فعالیت می کنند.

«کسب و کار» چالش ها و موانع توسعه و بهبود مدیریت کسب و کارها را بررسی می کند

ریشه یابی مهم ترین دغدغه های کسب و کار

۲۲ چالش ها و موانع درون سازمانی کسب و کارها

توسعه یادگیری فردی و سازمانی

- پایین بودن کیفیت روش های یادگیری
- ضعف کیفیت شیوه های شناخت
- بی توجهی به تولید و تبادل اطلاعات
- عدم دسترسی به اطلاعات مورد نیاز کسب و کارها
- عدم توسعه مهارت ها و قابلیت های لازم در بنگاه های اقتصادی

توسعه سرمایه انسانی

- عدم وجود آمادگی استراتژیک کارکنان در کسب و کارها
- عدم توانمندی مدیران و راهبران بنگاه های اقتصادی
- نبود نوآوری و خلاقیت در سازمان ها
- کم اثر بودن کار تیمی و هماهنگی
- بی توجهی و تمرکز کافی به اخلاق حرفه ای در کسب و کارها

توسعه نوآوری و خلاقیت

- عدم توسعه فرایندها و سیستم های کاری
- بی توجهی به معماری سازمان
- عدم سازمندی در توسعه محصولات و خدمات
- ناکارآمد بودن روش های تصمیم گیری
- عدم ریسک پذیری سازمانی

توانمندسازی و توسعه قابلیت ها

- توسعه گسترش ندادن ارتباطات داخلی و بین المللی
- نهادینه نشدن فلسفه مشتری گرایی و باور عمیق به آن
- کم توجهی به برنامه ریزی و جهت گیری ها
- عدم پذیرش مسئولیت اجتماعی در کسب و کارها
- بی توجهی کیفیت جامع

اتمسفر و فضای سازمان

- توسعه نیافتگی فرهنگ سازمانی کسب و کارها
- نبود مشارکت سازمانی
- نظام حاکمیت شرکتی غیر شفاف
- انعطاف و انطباق پذیری پایین
- بی توجهی ذی نفعان سازمانی

لیلا بهمن پور، کارشناس کار آفرینی
News.kasbokar@gmail.com

در حوزه کسب و کارها همواره چالش هایی وجود داشته که جادارد آن را ریشه یابی کنیم. مهم ترین این ریشه ها اقتصادی، ساختاری، مدیریتی، عملیاتی و تکنولوژیک و عوامل درون سازمانی است. در این مقاله به مهم ترین آنها به صورت موردی می پردازیم.

۱) چالش ها و موانع محیطی کسب و کارها

ریشه های اقتصادی

این چالش های به این ترتیب است:

- پایین بودن ظرفیت جذب و انباشت سرمایه که تابعی از رویکردهای راهبردی و مهارت های مدیریتی، قابلیت های سرمایه انسانی، سرمایه اطلاعاتی، سرمایه اجتماعی، فرایندهای ارزش آفرین و تعاملات منطقه ای و بین المللی است.
- بالا بودن هزینه های معاملاتی در فعالیتهای که تابعی از شاخص های آزادی های اقتصادی از جمله آزادی تجاری، کسب و کار، مالیاتی، سیاست های پولی و مالی، اندازه دولت، سرمایه گذاری، حقوق مالکیت، رهایی از فساد و نیروی کار است.
- فراهم کردن جذابیت بازار داخلی برای تولیدکنندگان خارجی و سهیل الوصول بودن آن
- تمرکز سیاست های پولی و مالی کشور به فعالیت های غیرصنعتی و غیرتولیدی

ریشه های ساختاری

- ضعف کارآمدی سازمان و ساختار درونی دولت و اقتصاد کشور
- حاکمیت مکانیزم های اقتصاد دولتی در فعالیت ها به ویژه در کسب و کارها
- ضعف نظام پاسخگویی و حساب پس دهی در فعالیتهای صنعتی و اقتصادی
- ضعف ساختاری و رویکردی در ایجاد فضای مشارکتی کلیه ذی نفعان در فرایند تصمیم گیری

ضعف ساختاری در تولید و تبادل اطلاعات و ایجاد شفافیت اطلاعاتی

- کم توجهی به ایجاد بسترهای مورد نیاز در توسعه و گسترش کارآفرینی و سرمایه گذاری
- افزایش بی رویه و مستمر هزینه های دولت و گسترش بوروکراسی
- ضعف در نهادینه کردن تصویر و چشم انداز مشترک و روشن از آینده اقتصاد
- کم توجهی به بسترسازی و ایجاد زیرساخت های لازم در جهت اصلاح و بهبود شیوه های شناخت

ریشه های مدیریتی

- ایجاد اختلال در فضای رقابتی بازار به علت مدیریت بنگاه های اقتصادی و تصدی گری دولت
- ضعف ساختاری در به کارگیری نظرات کارشناسی و تخصصی در فعالیتهای اقتصادی و صنعتی
- کم توجهی به قوانین و سیاست های بالادستی در برنامه ریزی و مدیریت اقدامات صنعتی و اقتصادی
- ضعف ریشه ای در فرایند شایسته سالاری در انتخاب و گماردن مدیران و متخصصان
- ضعف ساختاری در فرایند توسعه مهارت ها و قابلیت های

مورد نیاز

- عدم اجرای کارآمد فرایند خصوصی سازی و واگذاری بنگاه های اقتصادی دولتی به بخش خصوصی
- کم توجهی به برنامه ریزی و اجرای کارآمد قانون هدفمندی یارانه ها
- ضعف مدیریتی بخش خصوصی در توسعه کسب و کارها
- تلاش اندک بخش خصوصی برای تحکیم جایگاه خویش و پذیرش مسئولیت اداره و مدیریت اقتصاد

